

A tömbrehabilitáció hatása a bérlakásokban élő családokra Ferencvárosban

2006 – 2008

Szociológiai kutatás

2009. március – szeptember

Gedeon Andor
Kutatásszervező

Vajda Zsolt
Kutatásvezető

A rehabilitációs folyamatban érintett családok körében eddig nem készült semmilyen felmérés, sem után követés.

Azt gondoljuk, hogy a fejlődő környezet mellett nagyon fontos tudni azt is, hogyan élik meg ezt az ott lakók, vagy az új lakóhelyre költözöttek egyaránt.

Ezt a hiányt szeretnénk a jelen felméréssel és az Annak alapján készült tanulmánnyal – legalább részben pótolni.

ELŐZMÉNYEK

Ferencvárosban a 90-es évek eleje óta tudatos városfejlesztés zajlik, amit számos kritika ért.

Röviden összefoglalva:

- A családok új környezetükben szociális és együttélési problémákat okoznak
- A korábbi lakóközösségek szétszakadnak
- Az eredeti családok széthullanak
- A gyerekeknek át kell iratkozniuk más iskolába, kapcsolataik beszűkülnek

A kutatás célja:

- 2006 és 2008 között költözött családok lakáshelyzetének vizsgálata összevetve a korábbi és a jelenlegi lakóhelyüket.
- A családokat érintő változások dokumentálása
- A családok elégedettségének vizsgálata mind az őket érintő változások tükrében, mind az egész költözési folyamatra vonatkozóan

Kutatásmódszertan:

Kutatási minta:

- 100 család
- A családok Középső-Ferencvárosnak a Ferenc Körút - Üllői út – Haller u – Mester utca határolta „négyszögében” laktak a költözést megelőzően.
- Külön figyelmet szenteltünk az Illatos út 5/a épületben (közismert nevén „Dzsumbuj”) lakóknak

Kutatási módszer:

- Kérdőív és interjú (Személyes kérdezés)
- Levélben értesítés
- Személyes megkeresés
- Fontos kiemelni, hogy a kérdezők egytől – egyig a FECSKE munkatársai, végzett szociális szakemberek, családgondozók illetve roma mediátorok
- Természetesen arra is ügyeltünk, hogy az egyes családokat olyan kérdező látogassa meg, akivel nem álltak korábban segítő kapcsolatban!!!

Név	Beosztás (FECSKE)	Kutatósi státusz
Balogh Hajnalka	családgyógyász	kérdő
Bogdán József	roma mediátor	kérdő
Bosnyák Ilona	adminisztrátor	asszisztens
Ferenczi Mónika	adósságkezelési tanácsadó	kérdő
Fülöp Zita	családgyógyász	kérdő
Kiss Judit	adósságkezelési tanácsadó	kérdő
Kovács Katalin	családgyógyász	kérdő
Kulcsár Angyalka	szociális asszisztens	kérdő
Molnár Renáta	családgyógyász	kérdő
Petrik Emese Zita	családgyógyász	kérdő
Szalay Andrea	családgyógyász	kérdő
Száraz Zsófia	családgyógyász	kérdő
Szendrei Ilona	családgyógyász	kérdő
Varga László	roma mediátor	kérdő
Vérné Holló Krisztina	családgyógyász	kérdő

A KÉRDŐÍV

I. blokk:

- A főbb családi adatokat tartalmazza a költözést megelőzően
- A családban elfoglalt státusz (férj, feleség, élettárs gyermek, egyéb...stb...)
- Majd ugyanezen adatok felvétele a költözést követően

II. blokk:

- Az egyes lakásokra vonatkozó adatokat tartalmazza a költözést megelőzően:
- Cím, mióta laknak ott, a ház jellege, a környék jellege, lakásnagyság, komfortfokozat, fűtési mód, helyiségek, rezsiköltségek (bontva) stb...
- Továbbá elégedettségi mutatókat vettünk fel 1-től 5-ig tartó skálán az alábbi kategóriákban:
- Méret, helyiségek, megközelíthetőség, a ház környéke, környezete, szomszédokkal való kapcsolat, óvoda, iskola elérhetősége, rezsiköltségek
- A fentieket megismételtük a jelenlegi lakásukra vonatkozóan.

III. blokk:

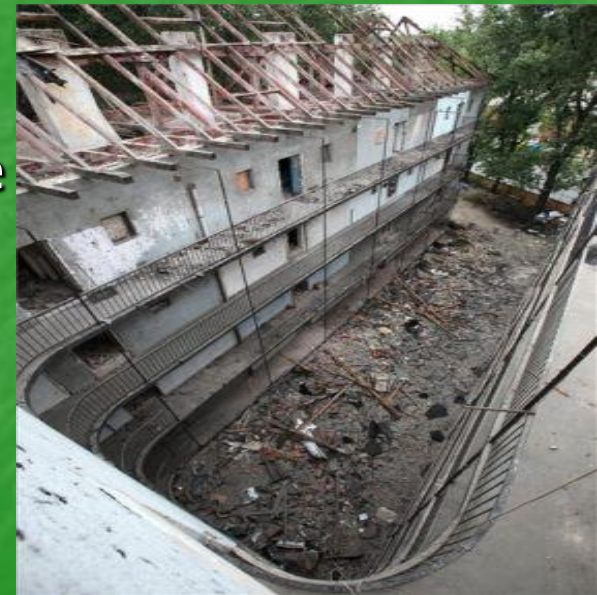
- Rövid interjúból áll, mely a felajánlott lakások-ról, a döntés meghozataláról, a döntést befolyásoló tényezőkről (pl: megfelelt, nem felelt meg a komfortfokozat, méret illetve el akart költözni a kerületből, nem akart elköltözni a kerületből stb....)
- Ebben a blokkban kitértünk arra is, hogy kapott – e az érintett család valamilyen segítséget illetve korrekt tájékoztatást és azt kitől, milyen intézménytől.

IV. blokk:

- Az új lakóhelyükkel kapcsolatban érdeklődött a beilleszkedésükről, óvoda, iskolaváltásról és a véleményükről a mostani helyzetüket illetően.
- A kérdőív egy rövid záró tanulmánnyal végződik, melyet a kérdező szakmai tapasztalataira alapozva, saját benyomásait megfigyeléseit továbbá esetleges fontos többlet információit rendszerezve írt meg.

A kutatás szakaszai:

- 2009. március: előkészítés, kutatási vázlat
- 2009. április: a kérdőív elkészítése
- 2009. május: kérdőív véglegesítése
- 2009. június – július lekérdezés
- 2009. augusztus: adatok összegzése, elemzése
- 2009. szeptember: záró tanulmány elkészítése

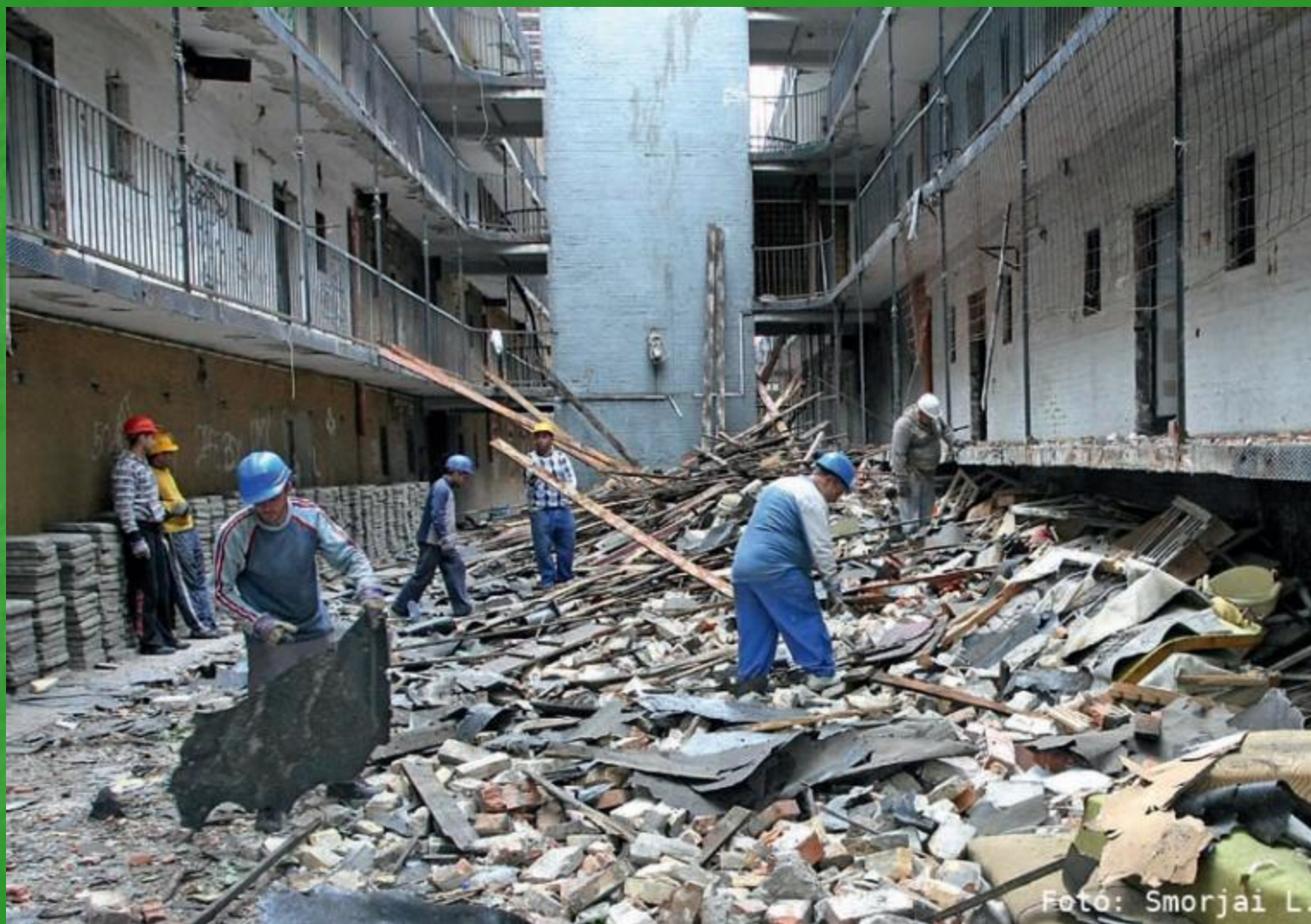
Mintavétel (Címlista):

■ Lakásosztálytól kapott címlista:	140 család
■ Fecske nyilvántartása:	32 család
■ Felkeresett családok:	172 család
■ Lekérdezett családok:	102 család

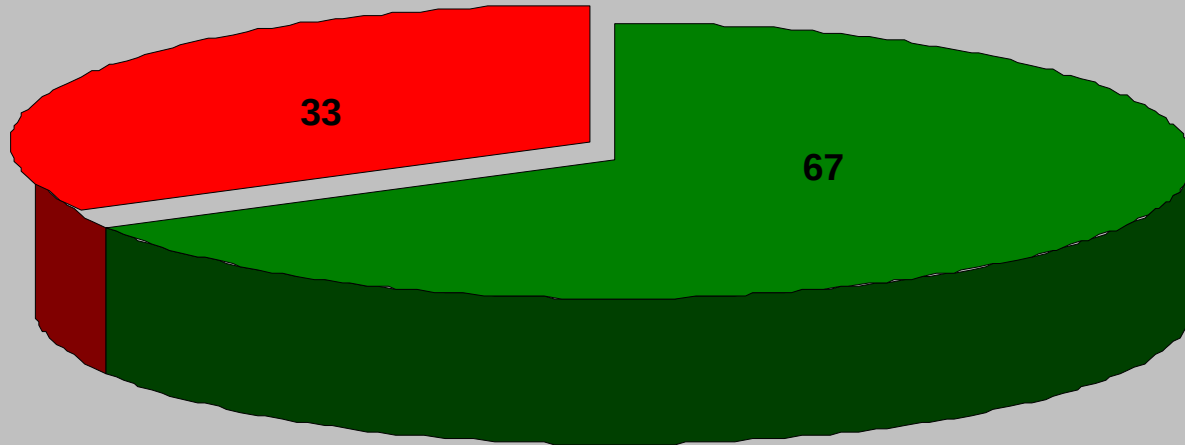
Feldolgozva:

100 család

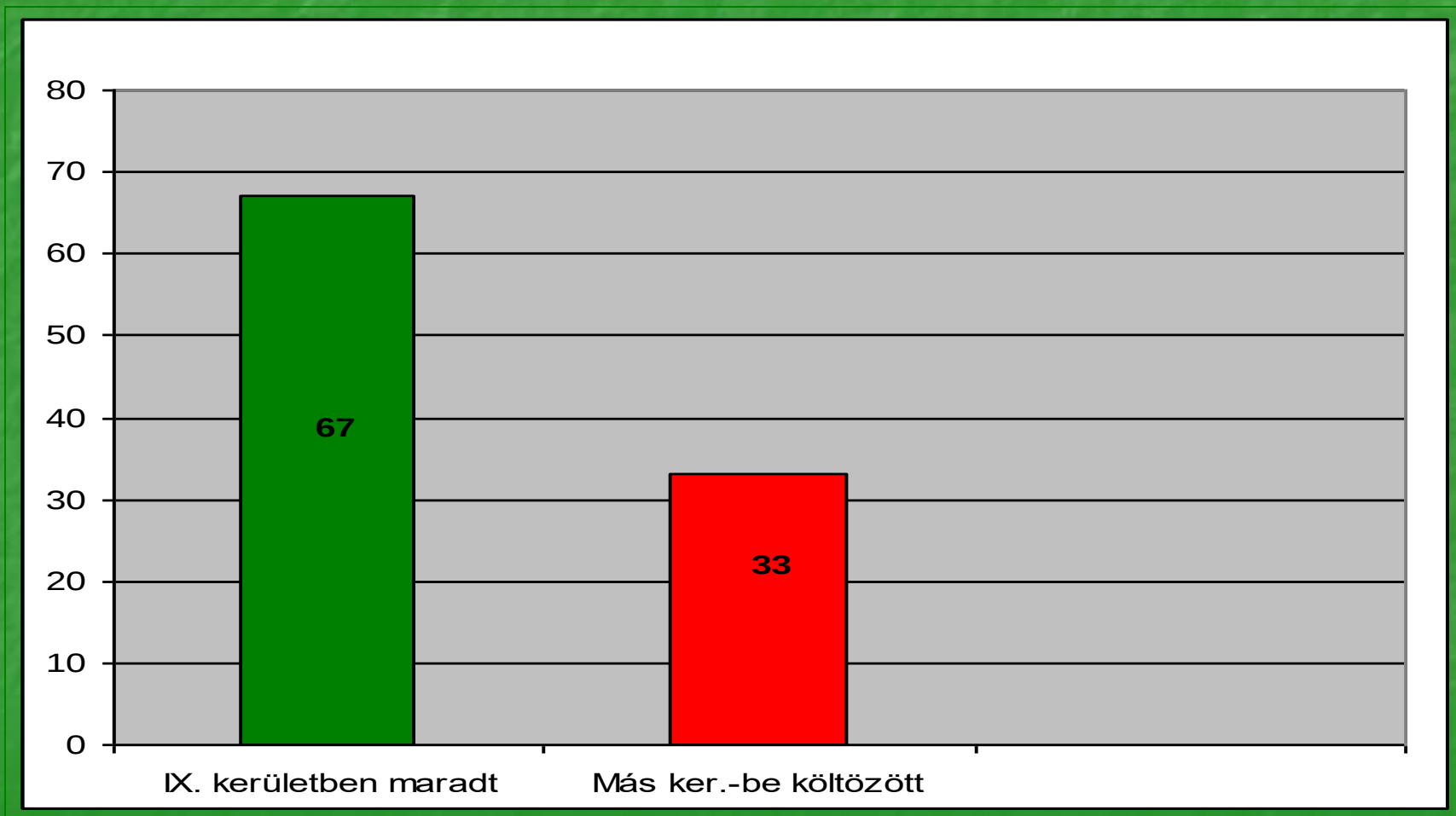
A családok megoszlása területenként

■ Középső-
Ferencvárosból
■ Dzsumbujból

A családok megoszlása új lakóhelyük szerint

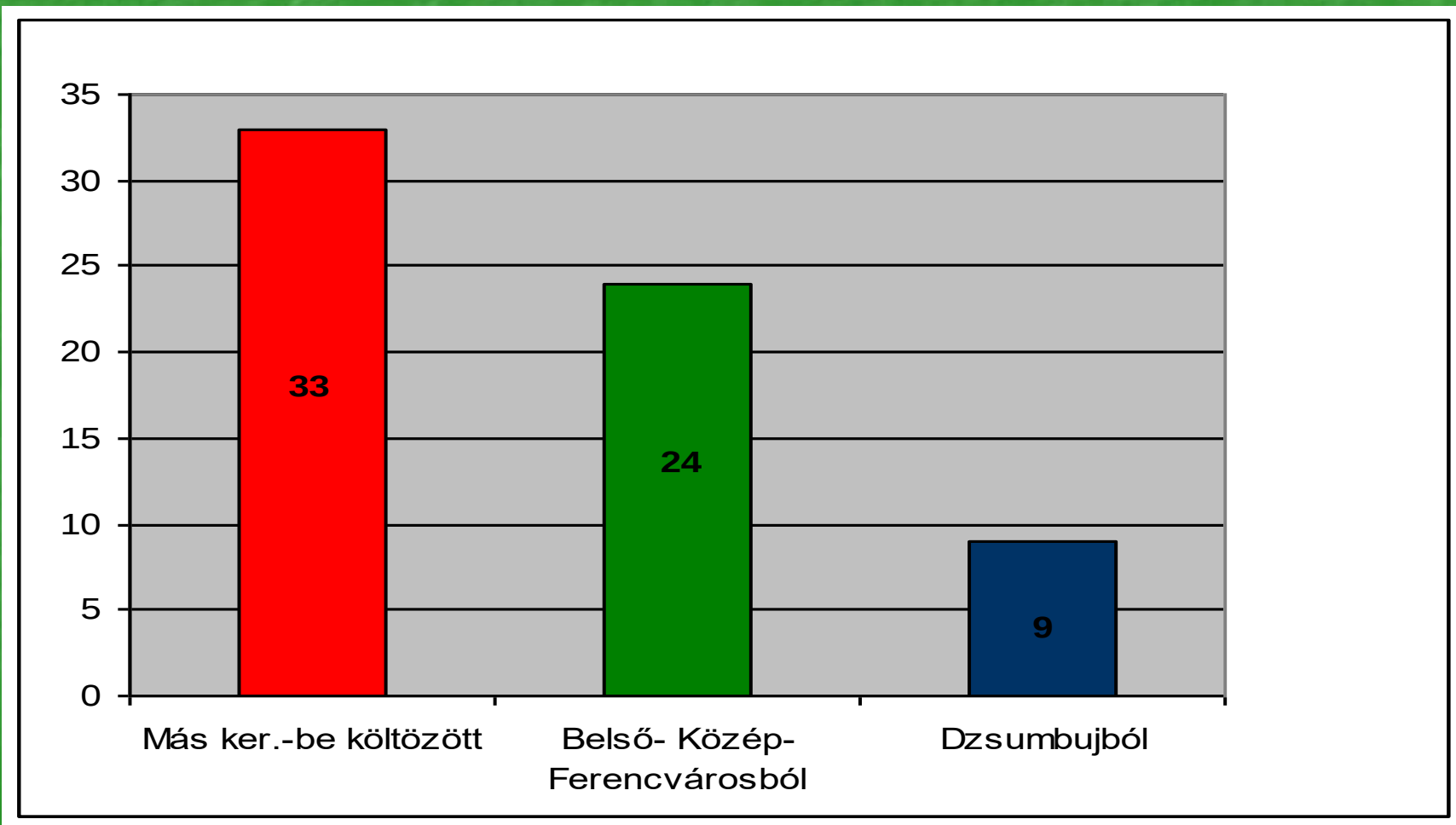
(A számbeli megegyezés véletlen)

kerületenkénti megoszlás:

kerület	költözött családok száma
VII.	1
VIII.	2
X.	4
XIII.	4
XV.	3
XVIII.	1
XIX.	3
XX.	9
XXI.	6
Összesen	33

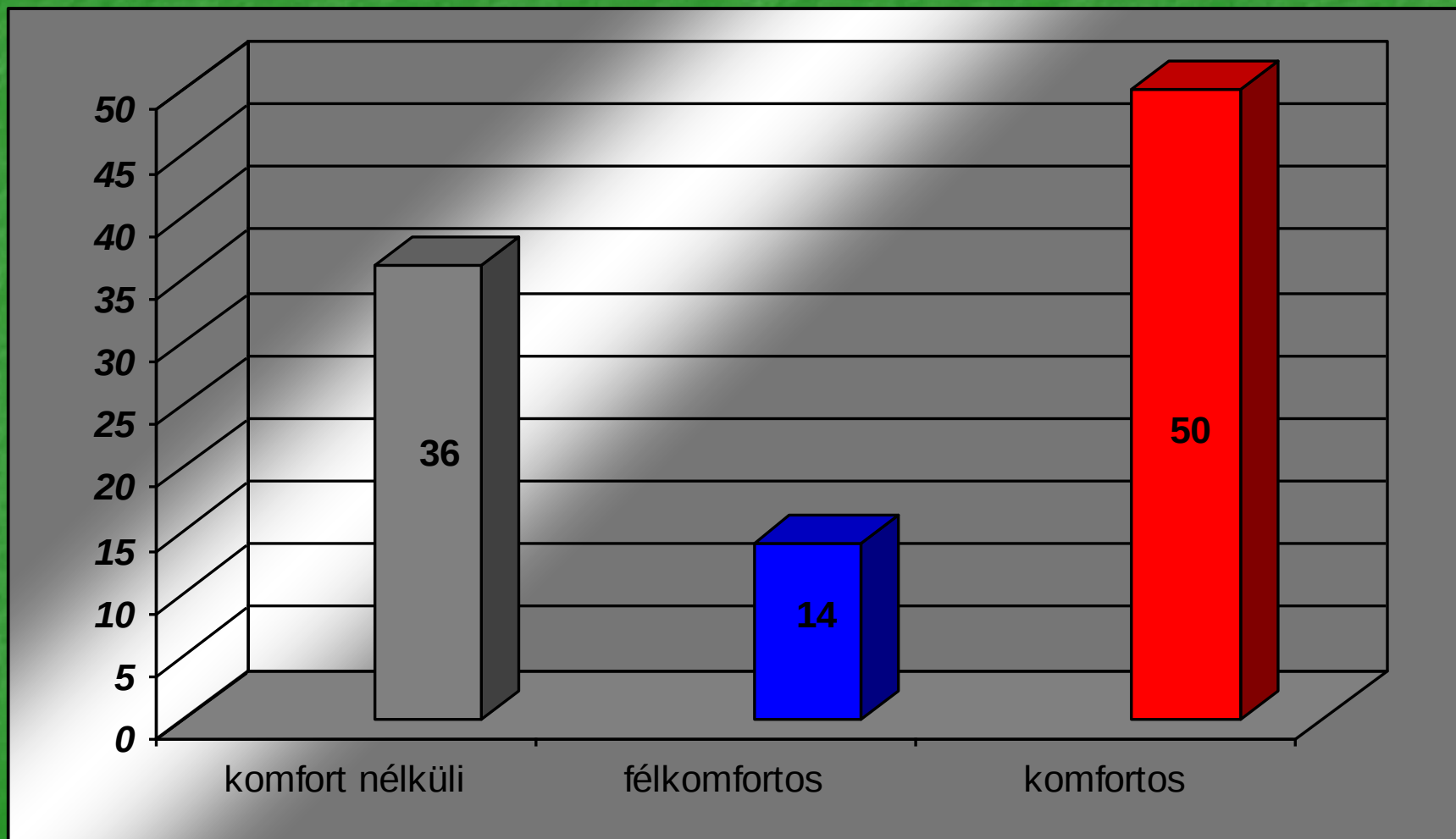
Dzsumbujra kitérve

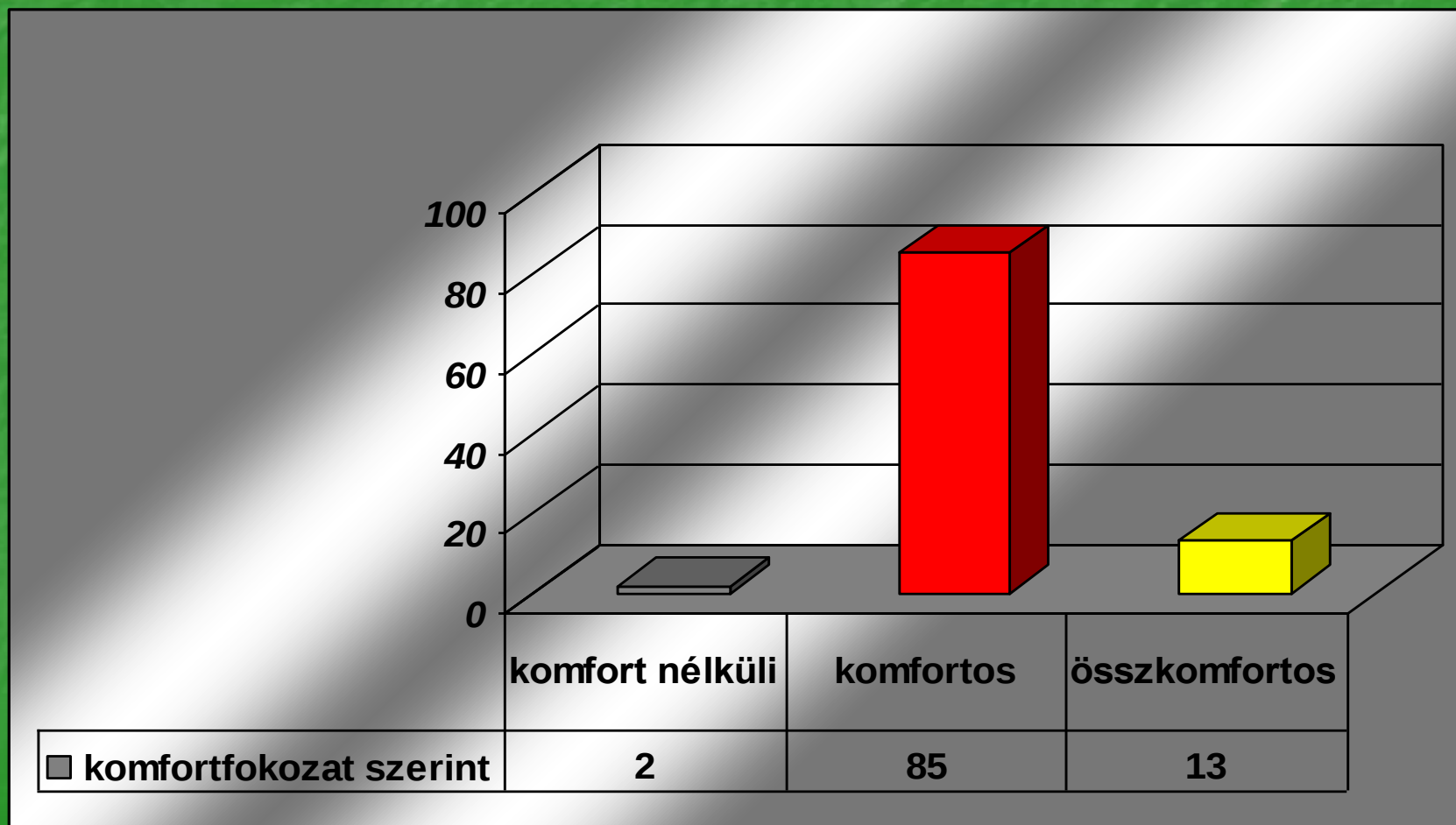
Dzsumbujból költözöttek kerületi megoszlása

Kerület	Költözött családok száma
VIII.	1
XIII.	1
XVIII.	1
XIX.	2
XX.	4
Összesen:	9

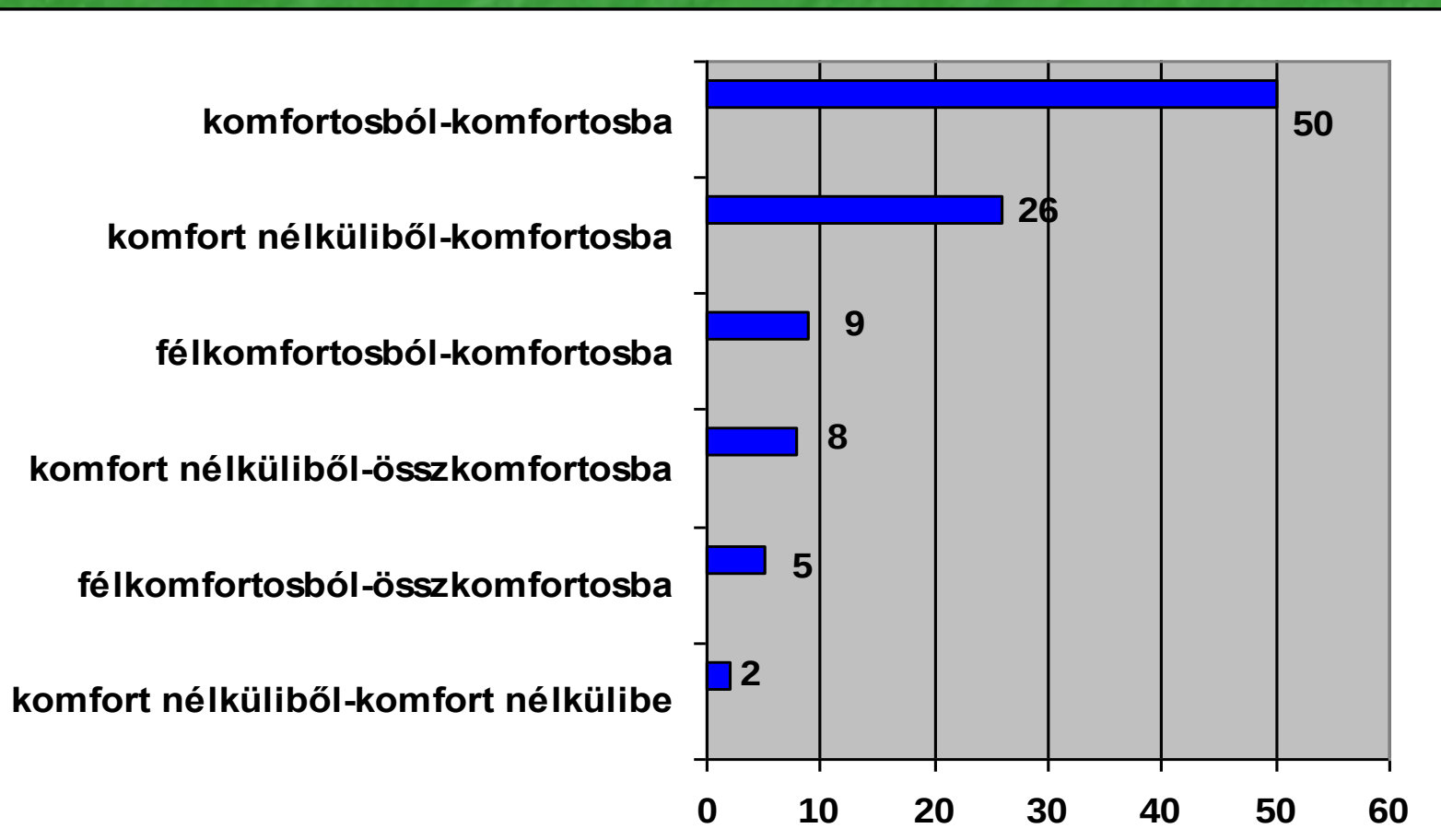
A régi lakások komfortfokozatainak megoszlása

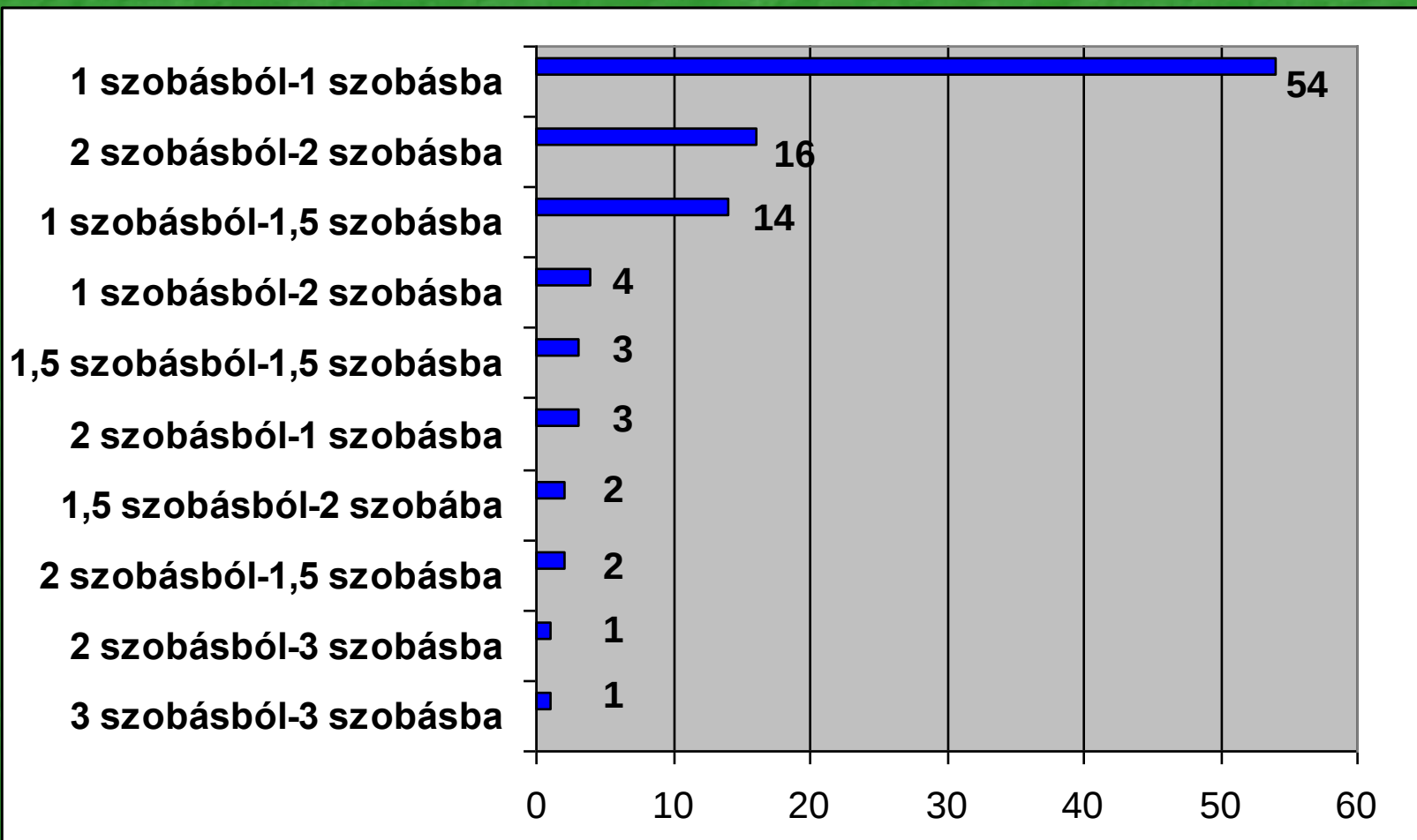
Az új lakások komfortfokozatai

Komfortfokozatok (régi – új) összehasonlítása

A szobák száma szerinti (régi – új) változások

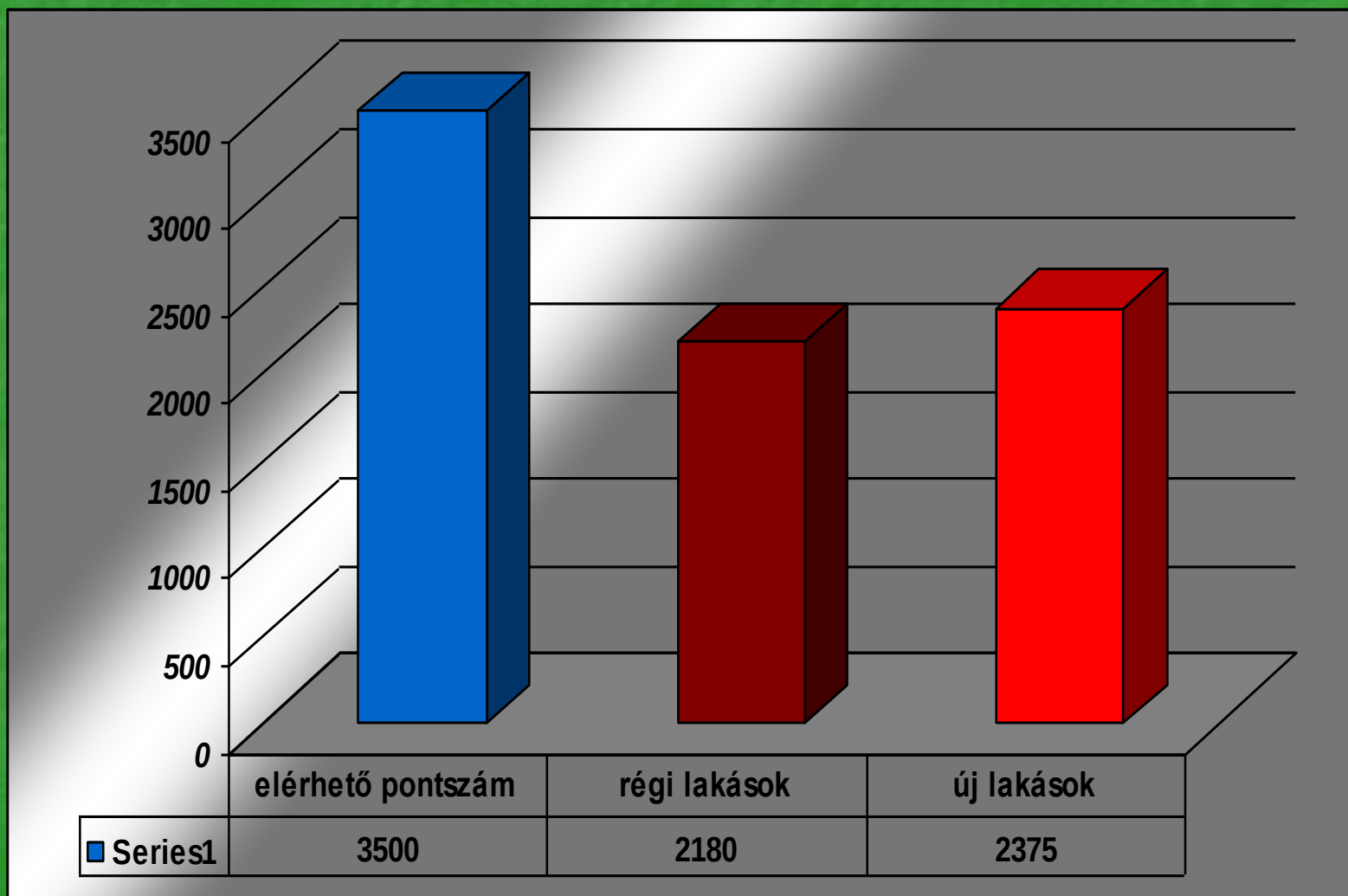
Elégedettség:

A dimenziók:

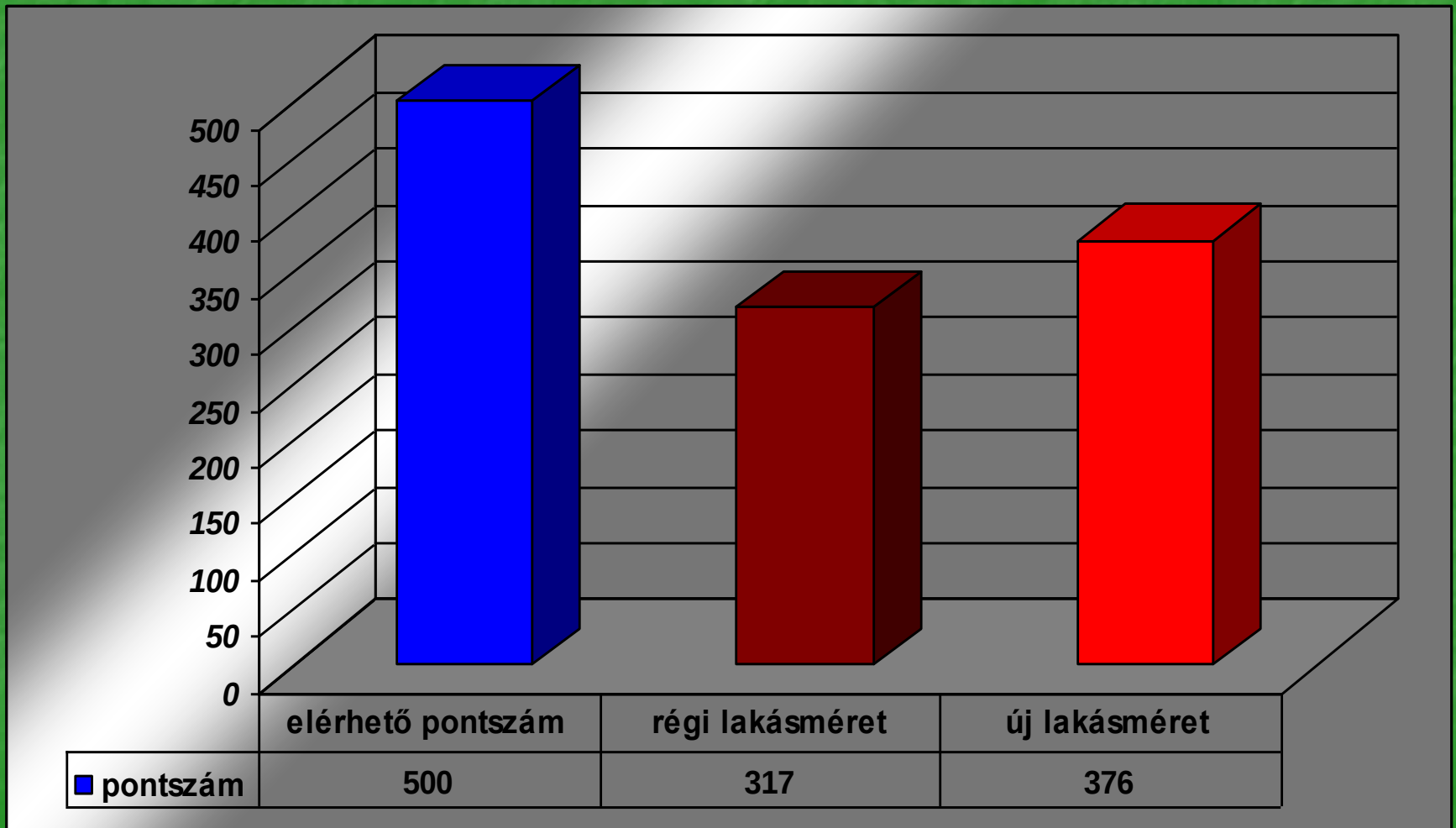
- Méret
- A lakás helyiségei
- A megközelíthetőség (tömegközlekedés)
- A ház környéke, környezete, infrastruktúra
- Szomszédok, szomszédság
- Óvoda, iskola közelsége
- Rezsiköltségek

7 dimenzió (mutató) mentén vizsgáltuk az elégedettséget egy ötfokú skálán, ahol, mint az iskolai osztályzatoknál 1-es a legrosszabb, mondhatni bukás és 5-ös a legjobb, a jeles osztályzat.

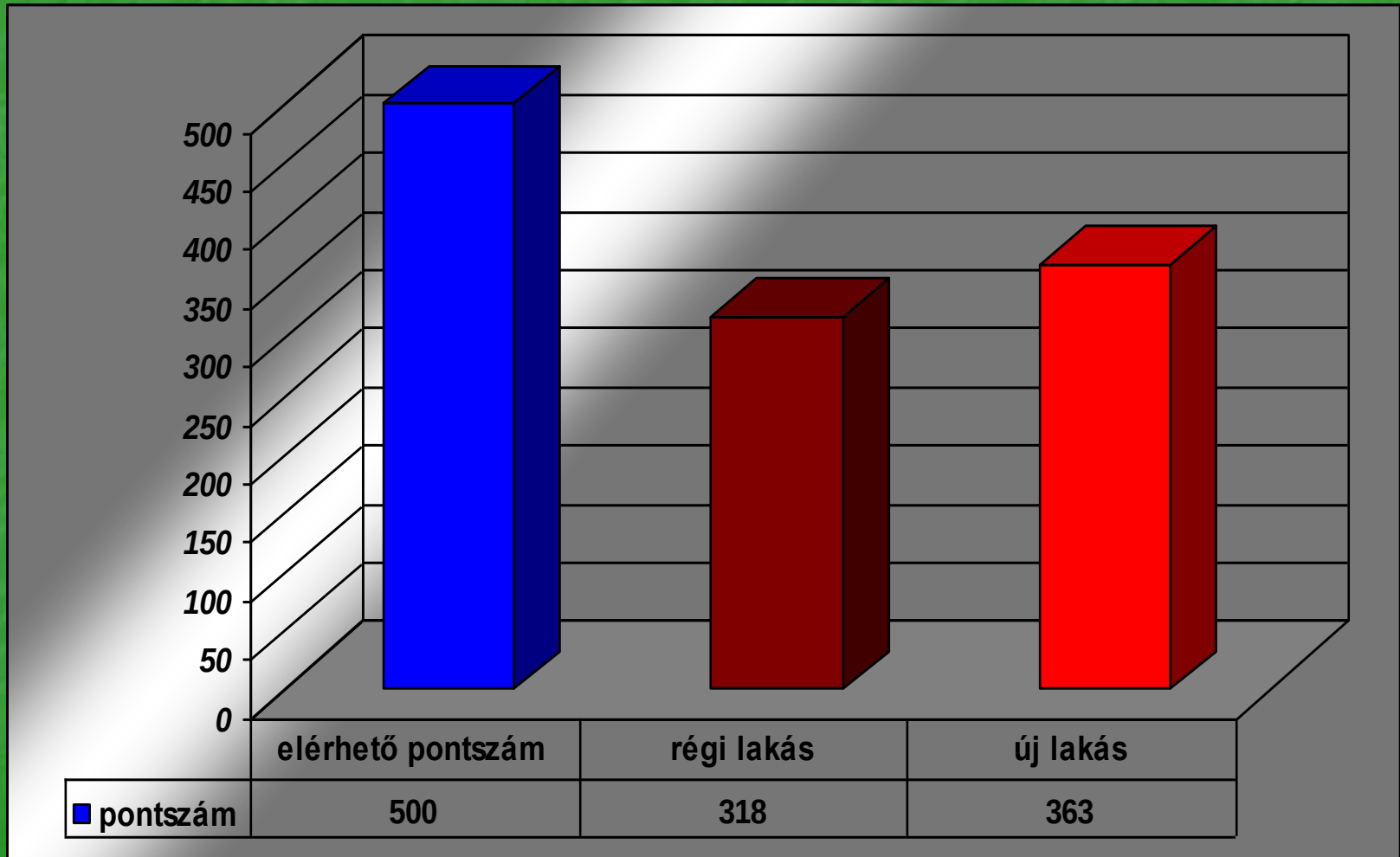
Összesített elégedettségi mutatók

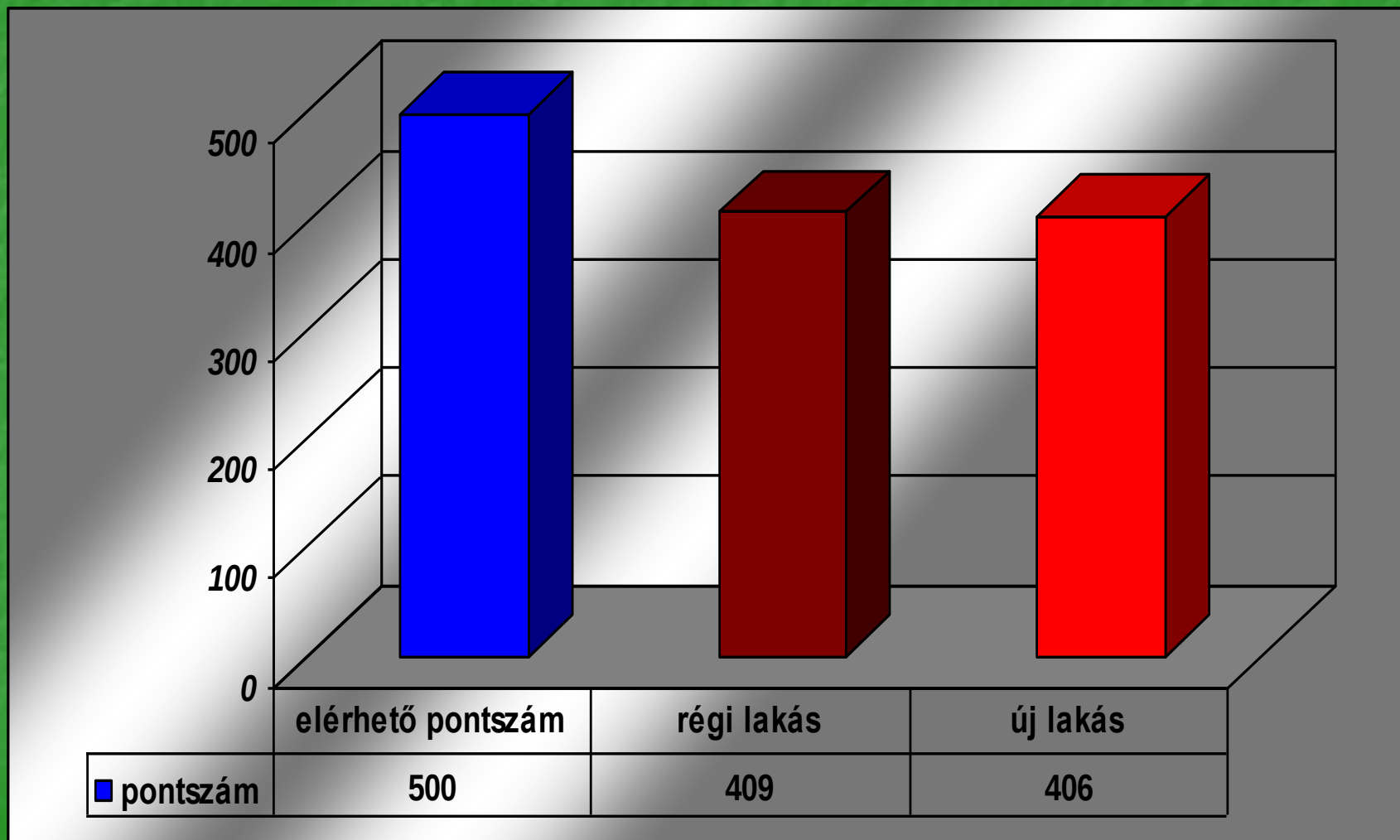
Lakásméret

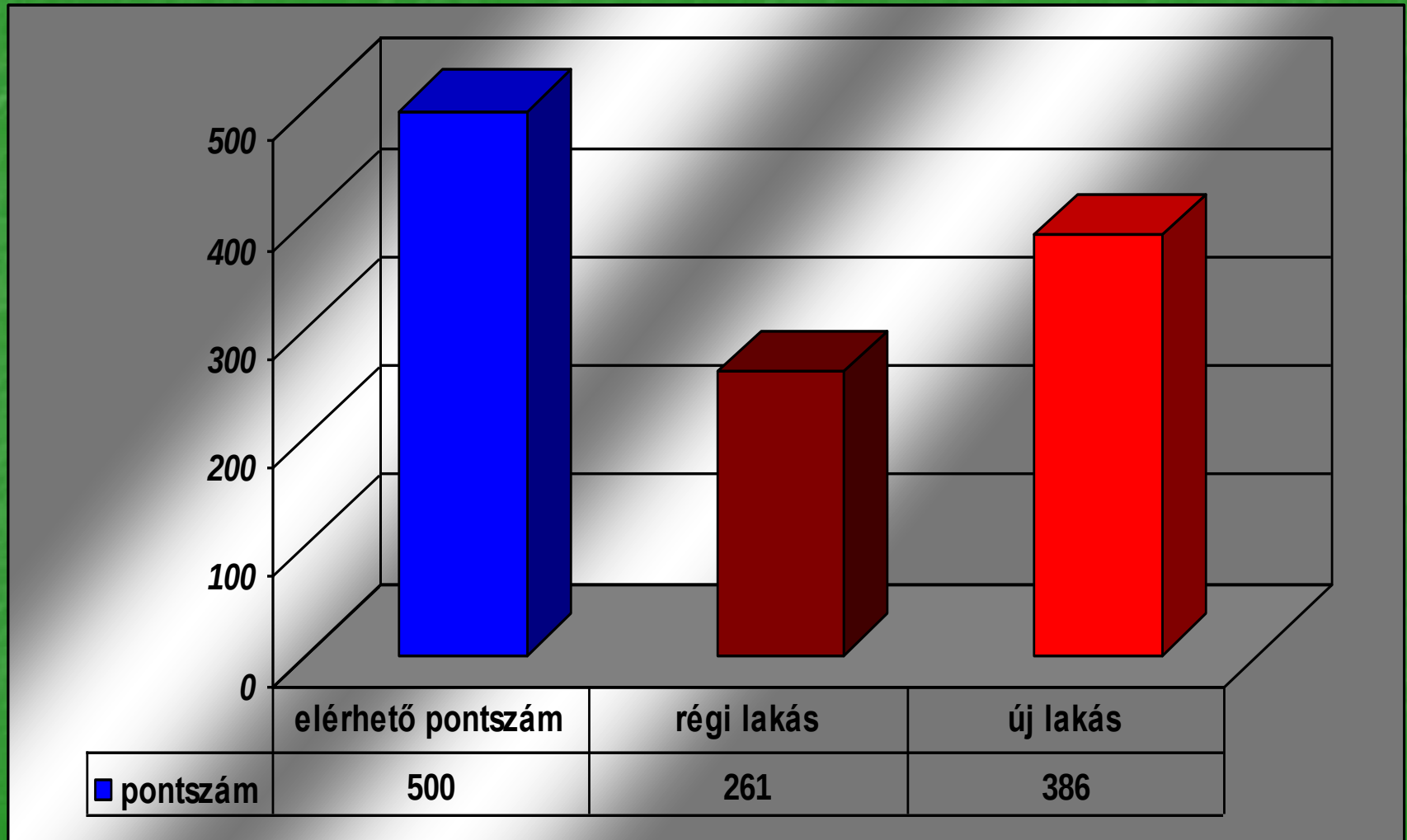
Helyiségek

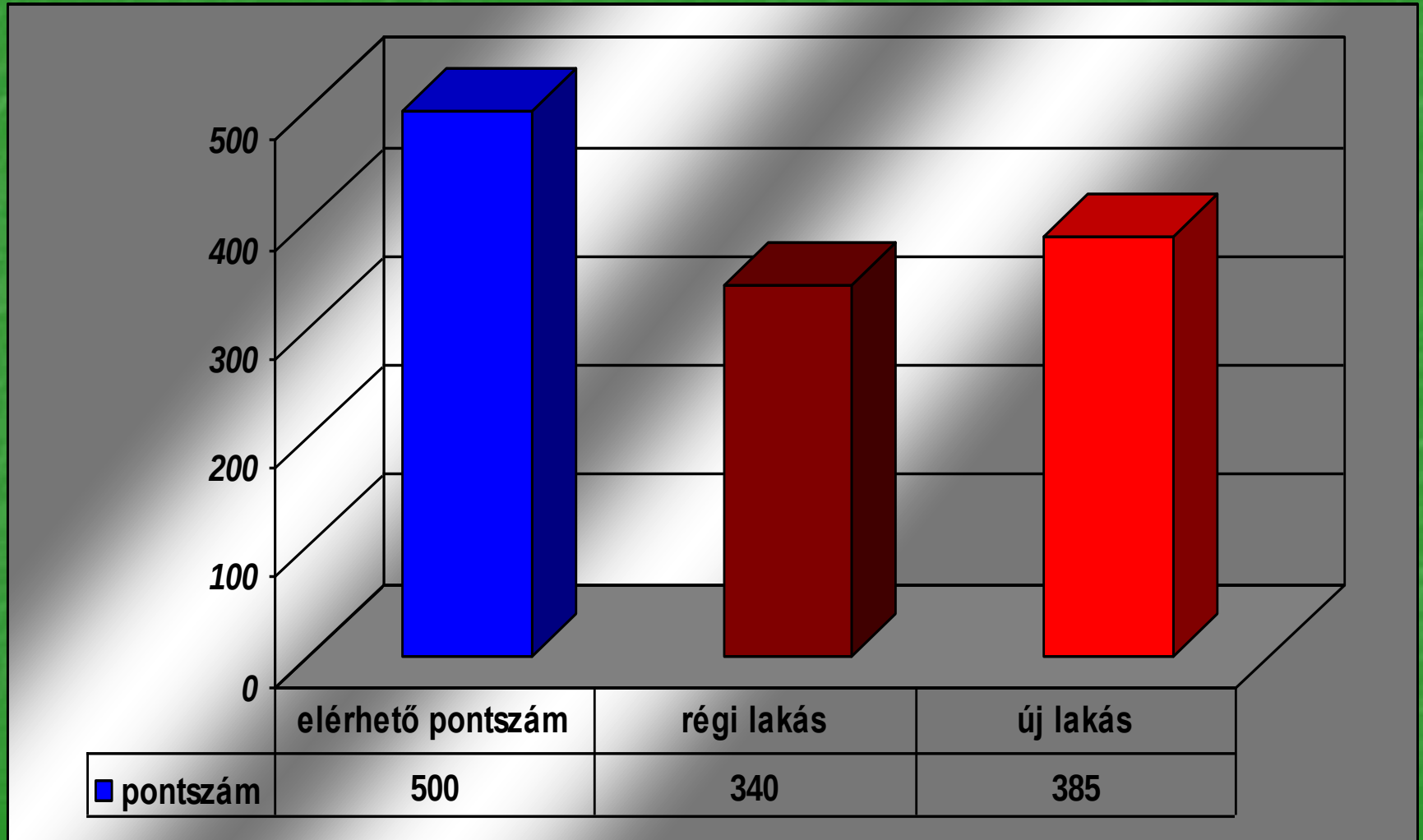
Megközelíthetőség

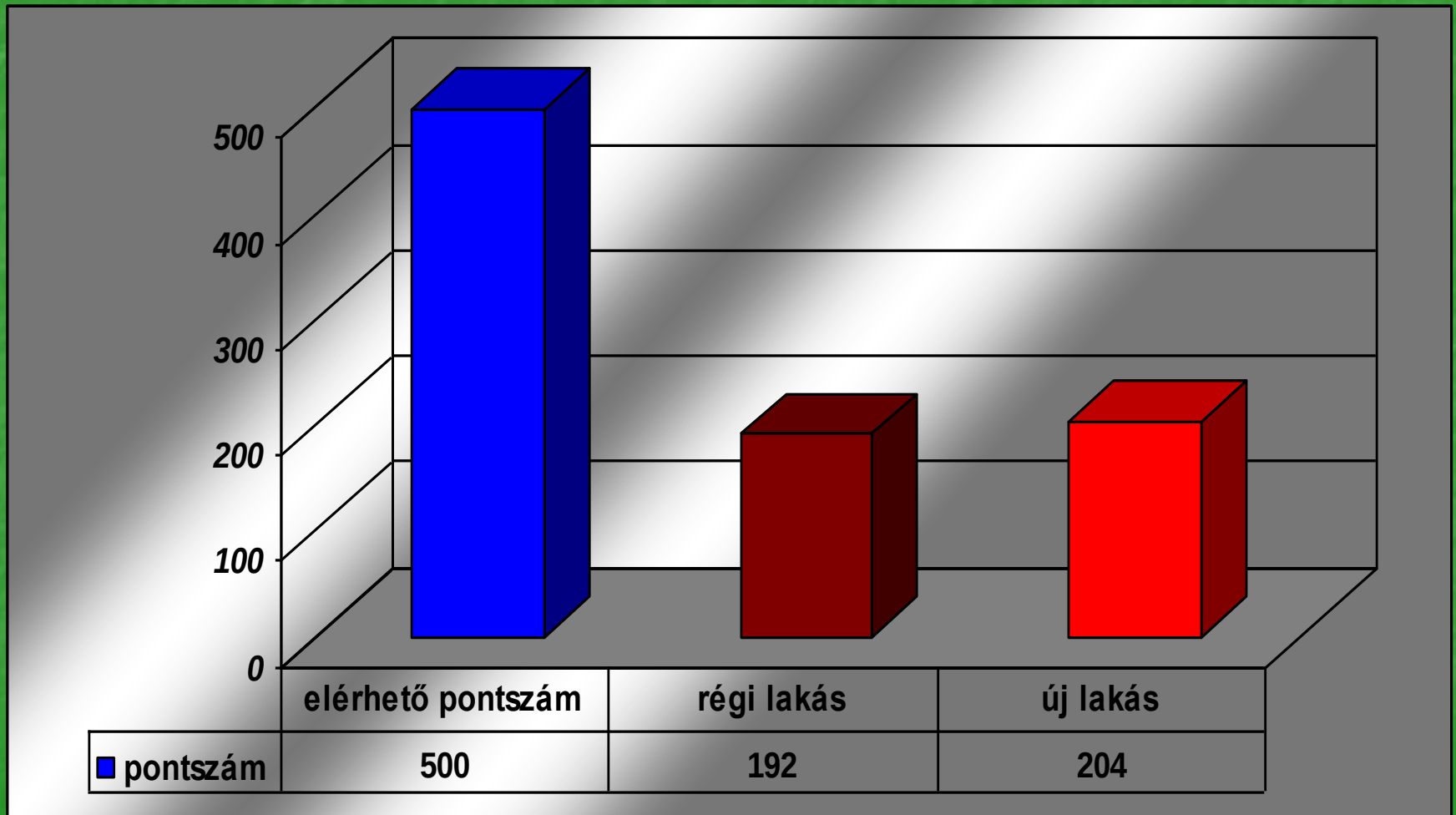
Lakókörnyezet

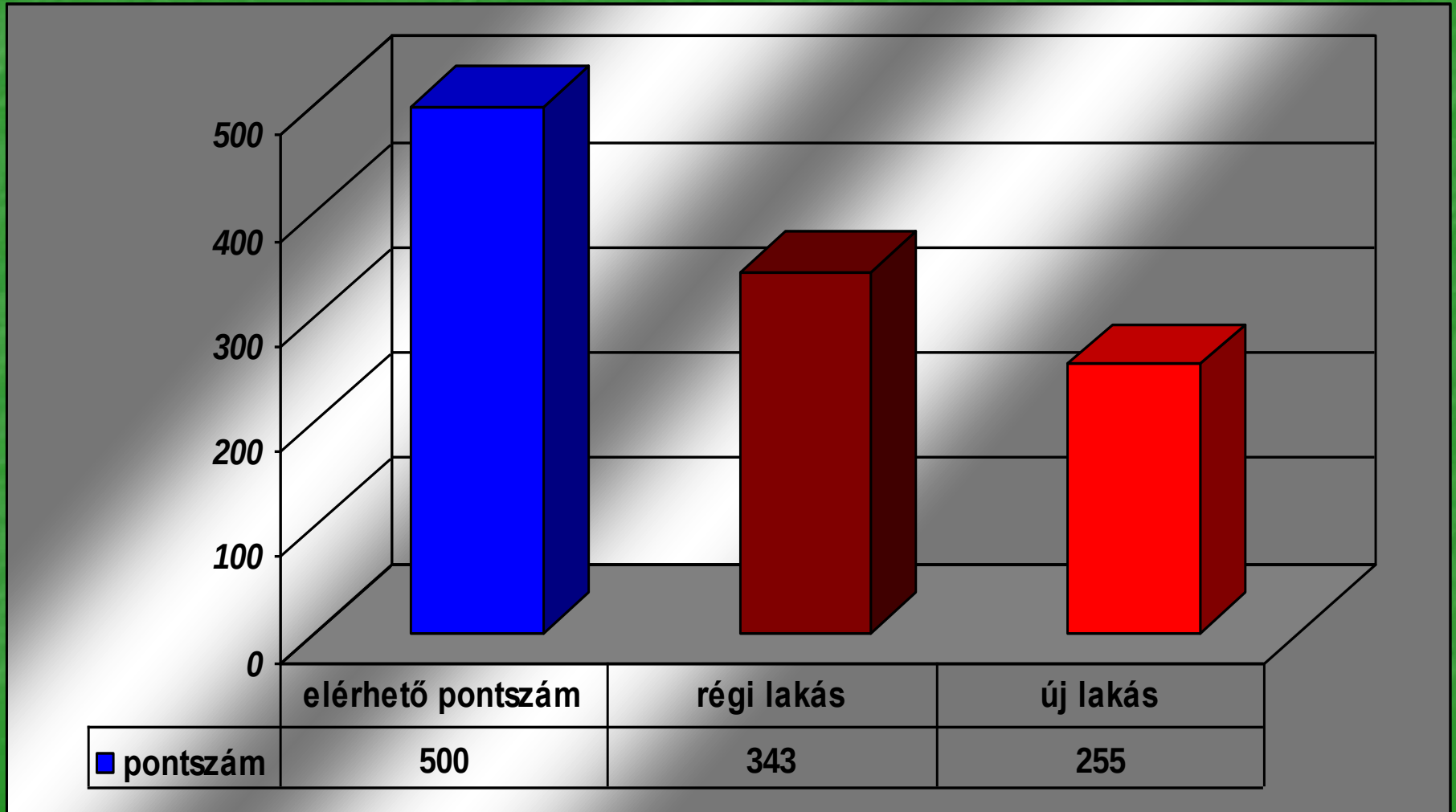
Szomszédság, lakóközösség

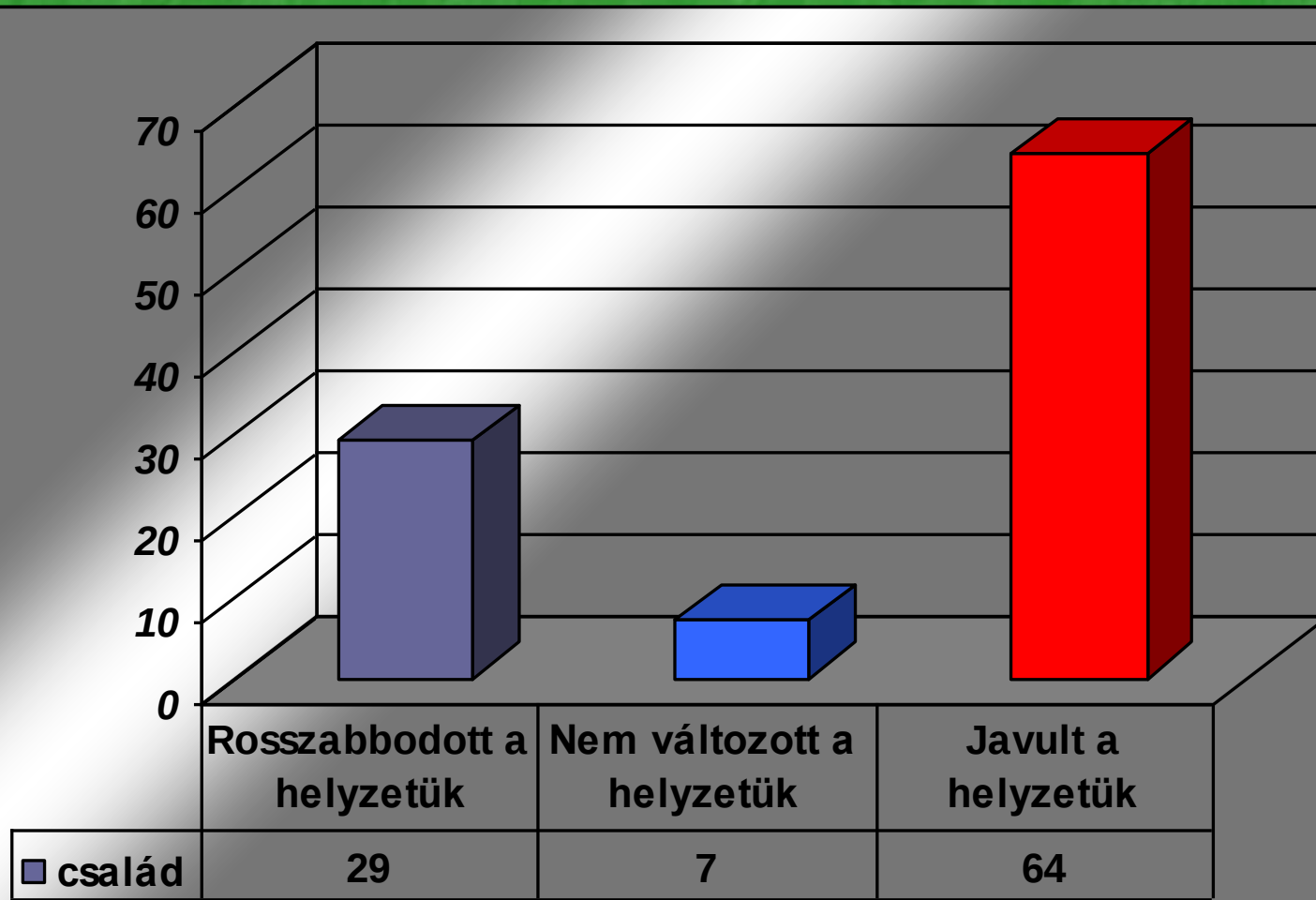
Oktatási intézmények elérhetősége

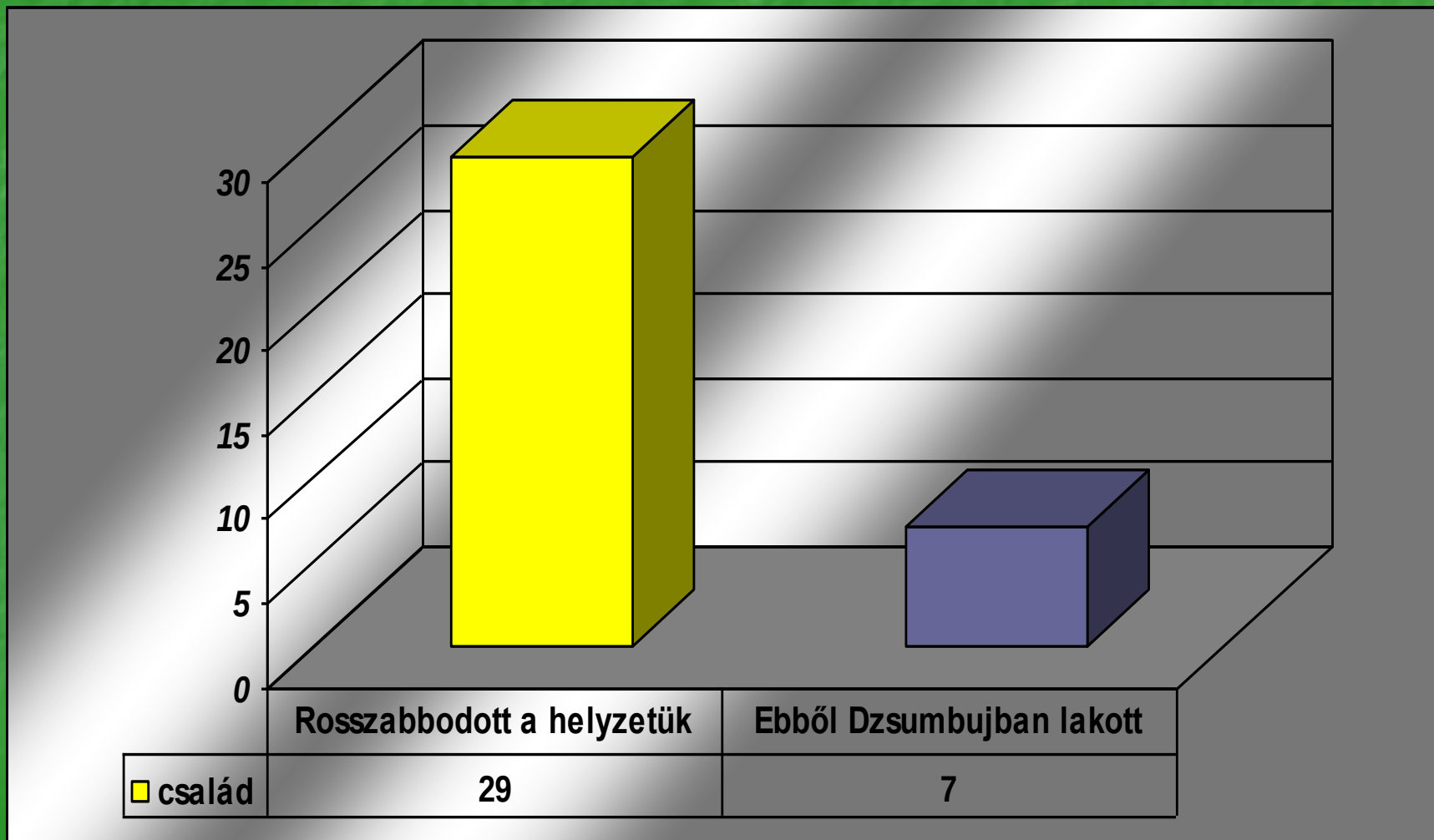
Rezsiköltségek

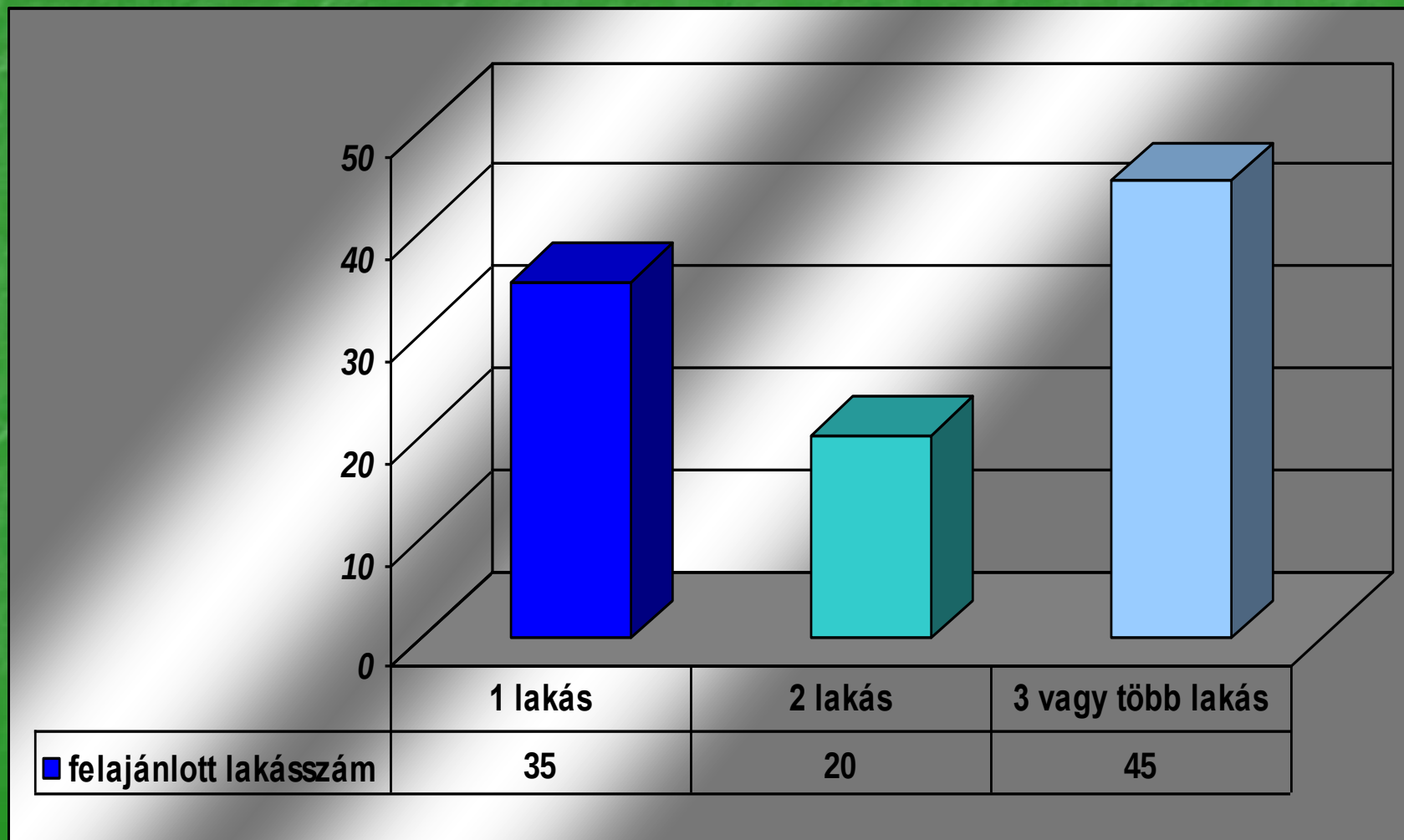
A családok saját helyzetükre vonatkozó megítélésük

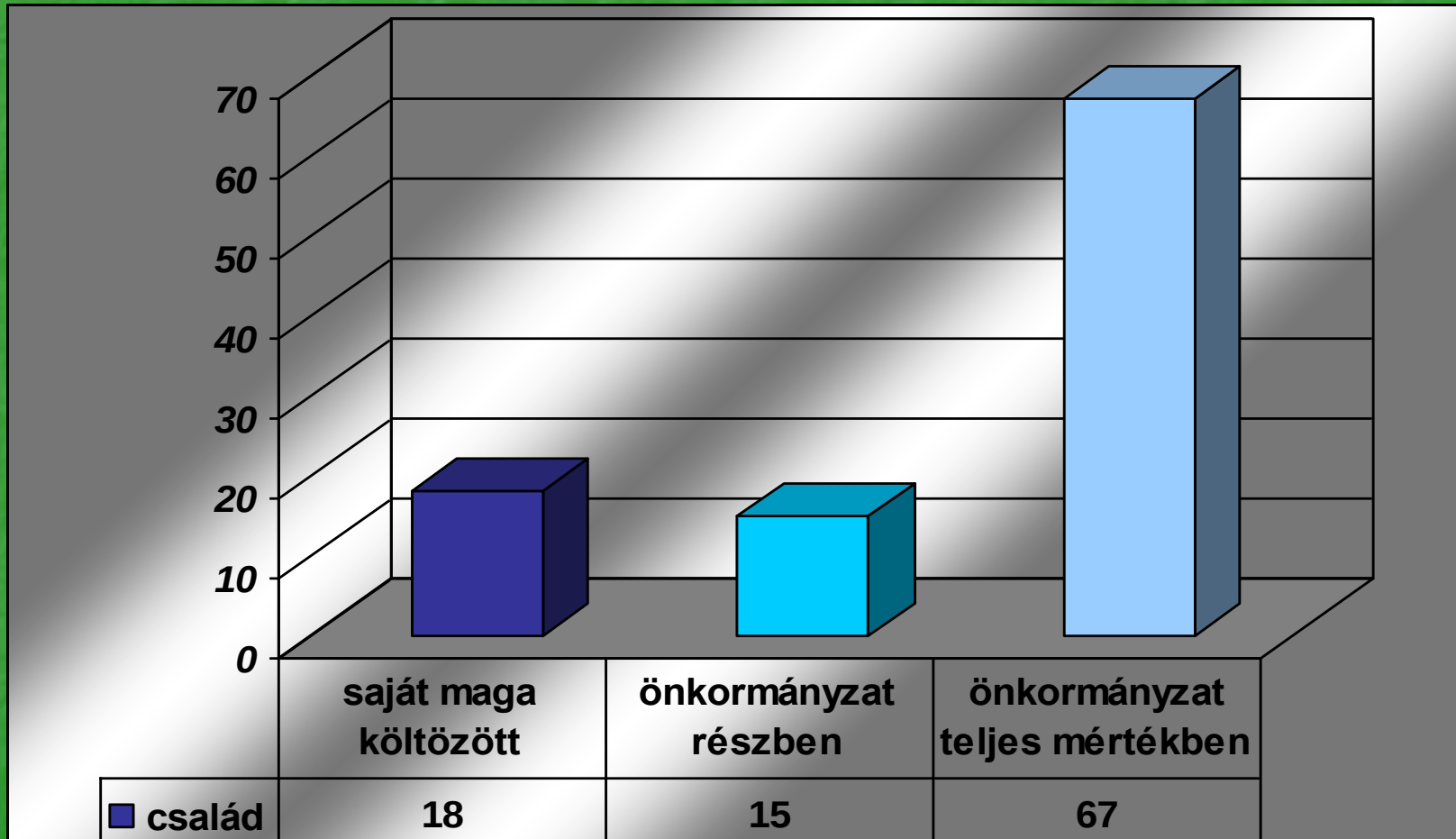
A volt Dzsumbujos családok helyzetmegítélése

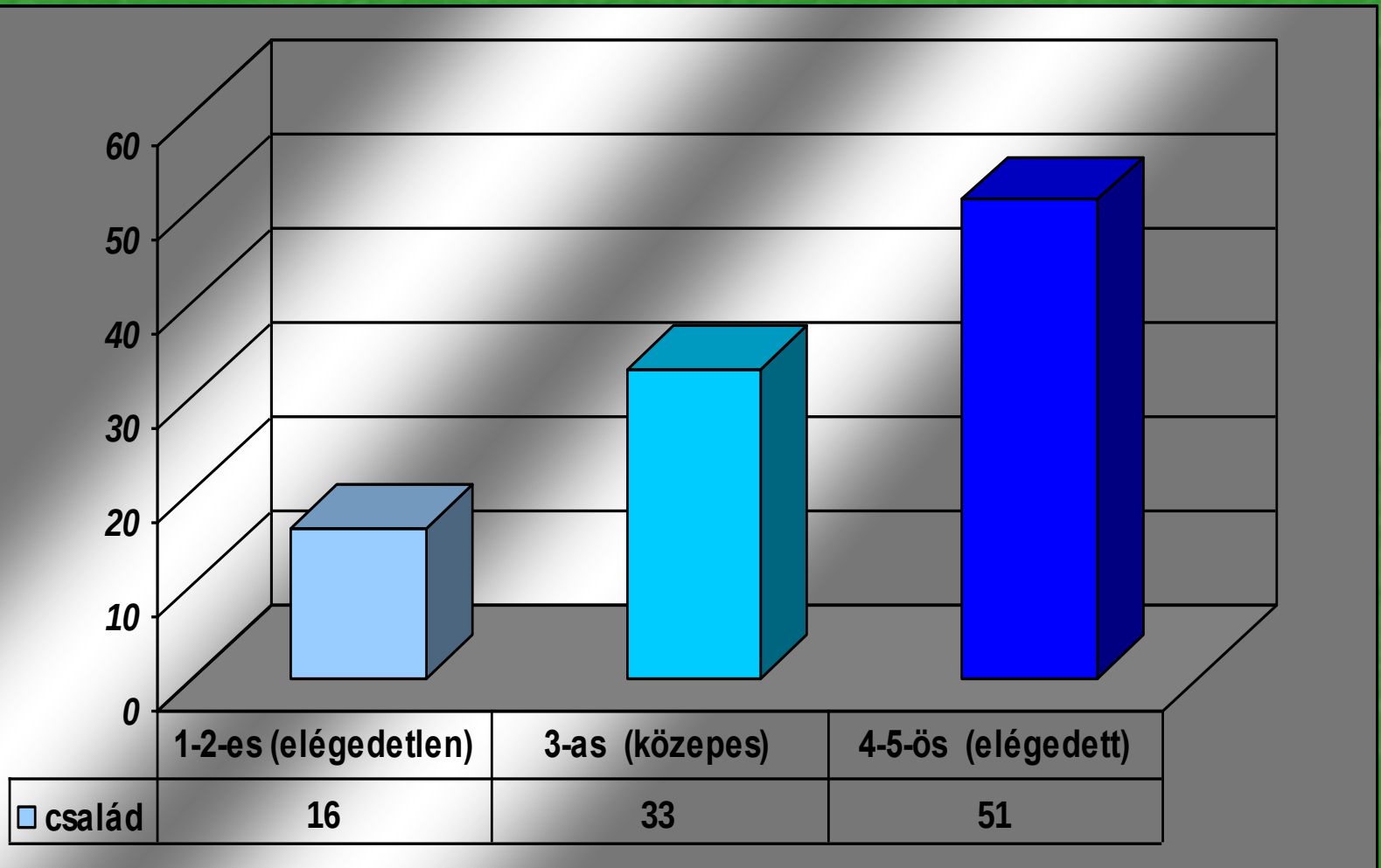
Felajánlott lakások száma

A költözés lebonyolítása

Az egész eljárással kapcsolatos elégedettség

Javaslatok

1. Nagyon fontos, hogy után követéses módszerrel képet kapjunk a családok helyzetéről!
2. Mindezek miatt fokozottan kell figyelembe venni a költözés előtti jellemzőiket!
3. Fontos megtartani és tovább javítani azt a gyakorlatot, hogy a családok lakáshelyzete javuljon!
4. A komfortfokozat növelésénél figyelembe kell venni, a család teherbíró képességét. Nagyobb javulás érhető el, ha az eggyel jobb komfortfokozat mellett, inkább a szobák számának növelése történik.

5. Mindenképpen figyelembe kell venni a családok igényét arra, ha a IX. kerületben akar maradni, netán éppen ellenkezőleg, el akar költözni!
6. Az eljárások kapcsán ismertebbé és ez által hatékonyabbá kell tenni a Ferencvárosban működő segítségnyújtó intézményeket, jogsegélyszolgálatokat!
7. Fontos lenne rendeletben szabályozni a kapcsolatot, illetve ha ez nem lehetséges, akkor együttműködési protokollokat kialakítani a lakásosztály és a szociális ellátórendszer között!
8. Több időt kell adni a családoknak a döntéshez!
9. A lakásosztály nyilvántartását sok szempontból pontosabbá, naprakészebbé kell tenni!

10. Átláthatóbbá kell alakítani a döntési mechanizmust, kinek, hol, mekkora, milyen komfortfokozatú és hány cserelakás ajánlható fel! Erre érdemes lenne egy objektívebb egységes szempontrendszer kidolgozása az önkormányzatnak!
11. A cserelakások felújításánál javítani kell a minőséget!
12. A költözésben való segítség gyakorlatát fenn kell tartani!
13. Mivel a költöző családok döntő többsége különféle pénzügyi ellátásra jogosult, azon családok esetében, akik más budapesti kerületbe költöznek, a Ferencvárosi Önkormányzat Szociális osztálya tájékoztassa a családokat az adott önkormányzat szociális ellátó rendszeréről! (Helyi rendelet, ellátások, intézményrendszer.)

13+1

A kutatási eredményeink alapján igazolni látjuk, hogy folytatni szükséges az elslumosodott területek felszámolását, a rehabilitációs programot.

Minden más megoldás a kialakult helyzet konzerválását, a megoldások elodázását jelenti.

Különös figyelmet kell fordítani az érintett családok helyzetére, a humánus ügyintézésre, a segítő intézmények bevonására és lényegesen körültekintőbb tervezésre!

Köszönöm a figyelmet!

vajdazsolt68@gmail.com

gandor2@citromail.hu

